

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 134/2018-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. apríla 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA] zastúpeného advokátom Mgr. Otom Salokym, Hlavná 94, Prešov, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 100, 101, 102/2017 z 20. decembra 2017 a jemu predchádzajúcim postupom a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. marca 2018 mailom doručená a podaním doručeným ústavnému súdu 5. apríla 2018 doplnená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom Mgr. Otom Salokym, Hlavná 94, Prešov, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Cdo 100, 101, 102/2017 z 20. decembra 2017 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“) a jemu predchádzajúcim postupom.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva:

„Sťažovateľ bol účastníkom konania o zaplatenie 3.319,39 € s prísl. vedenom na Okresnom súde... pod sp. zn. 16C/69/2010, v ktorom sťažovateľ vystupoval ako žalovaný.

Sťažovateľovi bol doručený rozsudok Okresného súdu... zo dňa 10.12.2013, sp. zn. 16C/69/2010-176, ktorým zastavil konanie v časti o zaplatenie 9% úroku ročne z dlžnej sumy a zároveň zaviazal sťažovateľa ako žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 3.319,39 € s 9% úrokom z omeškania ročne z dlžnej sumy do zaplatenia... Proti uvedenému rozsudku... podal sťažovateľ... odvolanie.

O odvolaní sťažovateľa rozhodol Krajský súd v Prešove... rozsudkom zo dňa 16.12.2015, sp. zn. 2Co/50,51,52/2015-267, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie...

Voči... rozsudku odvolacieho súdu sťažovateľ... podal dňa 07.03.2016 dovolanie na Najvyšší súd..., v ktorom sťažovateľ poukázal nielen na to, že odvolací súd neodstránil pochybenie súdu prvej inštancie, ale aj na tú skutočnosť, že odvolací súd sa vonkoncom nezaoberal jednotlivými námietkami sťažovateľa, ktoré mali podstatný vplyv na rozhodnutie vo veci samej...

Porušovateľ ako súd dovolací napadnutím rozhodnutím bez toho, aby sa materiálne dovolaním sťažovateľa zaoberal a vecne skúmal napadnuté rozhodnutia súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu, iba formalistický odmietol dovolanie ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

Sťažovateľ sa dovolaním obrátil na porušovateľa v domnení, že Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd zjedná nápravu, nakoľko ani súd prvej inštancie, ani odvolací súd sa nezaoberali podstatnými námietkami sťažovateľa, čím mu odňali možnosť konať pred súdom. Sťažovateľ opakovane (aj v konaní pred súdom prvej inštancie, aj odvolacom a dovolacom konaní) poukázal na to, že v predmetnej veci bolo súbežne vedené aj trestné konanie pod ČVS: ORP-41/OEK-PO-2012, ktoré inicioval žalobca. Navyiac, vo vyšetrovaní pod ČVS: ORP-41/OEK-PO-2012 bol vyhotovený znalecky posudok č. 12/2015 znalcom PHDr. [REDAKOVANÉ], v ktorom bolo konštatované, že podpis

sťažovateľa na výdavkovom pokladničnom doklade z 20.03.2008 je s vysokou mierou pravdepodobnosti falzifikátom. Napriek tomu však ani súd prvej inštancie, ani súd druhej inštancie ani porušovateľ na uvedené závažné skutočnosti neprihliadal, uvedené odignoroval a nijako nevysvetlil, prečo tie nevzal do úvahy. Taktiež z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia porušovateľa nie je zrejmé, prečo na ustálenú judikatúru, na ktorú sťažovateľ poukazoval, vôbec neprihliadal.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti má sťažovateľ za to, že dôvody, pre ktoré dovolací súd odmietol dovolanie sťažovateľa nemôžu obstáť, ba naopak, dovolací súd svojim rozhodnutím potvrdil protiprávne konanie okresného súdu ako aj krajského súdu, čím závažným spôsobom ignoroval základné práva sťažovateľa, ktoré majú svoj pôvod v Ústave SR a v citovanom Dohovore, preto predmetné rozhodnutie porušovateľa je arbitrárne a nepreskúmateľné...

Za takejto situácie bol porušovateľ povinný sa námietkami sťažovateľa uvedenými v dovolaní riadne a primerane zaoberať, predovšetkým prihliadať na vyššie uvedené trestné konanie a znalecký posudok, na ktoré sťažovateľ opakovane poukazoval, a ktoré mohli mať podstatný vplyv na výsledok konania vo veci samej a napraviť chyby súdov nižšej inštancie. Porušovateľ však tak neurobil, naopak, zásadnú argumentáciu sťažovateľa odignoroval a vôbec nijako sa s ňou nevysporiadal.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného je teda bezpochyby zrejmé, že odmietnutím dovolania sťažovateľa tak porušovateľ vyvolal stav denegatio iustitiae. Denegatio iustitiae je protiústavný stav, kedy súd svojvoľne alebo príliš formalistický odmietne konať alebo vo veci koná, avšak nie účinne, čím účastníkovi výrazne sťaží alebo až znemožní ochranu jeho subjektívnych práv. Porušením zákazu odopretia spravodlivosti je nutné rozumieť nielen neprejednanie samotnej veci, ale aj oveľa bežnejšie prípady, ako napríklad posúdenie veci na nedostatočnej odbornej úrovni.“

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Sťažnosti sa vyhovuje.

2. Základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky na súdnu a inú právnu ochranu a právo sťažovateľa na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorým je Slovenska

republika viazaná, uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, zo dňa 20.12.2017, sp. zn. sp. zn. 6 Cdo 100,101,102/2017-332, a postupom súdu, ktorý jeho vydaniu predchádzal, porušené bolo.

3. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, zo dňa 20.12.2017, sp. zn. sp. zn. 6 Cdo 100,101,102/2017-332 zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný nahradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania spolu vo výške 260,76 €... “

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľa prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

V súlade s uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Okresný súd Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní o zaplatenie sumy 3 319,39 € s príslušenstvom rozsudkom sp. zn. 16 C 69/2010 z 10. decembra 2013 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) zaviazal okrem iného sťažovateľa zaplatiť žalobcovi sumu 3 319,39 €. Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 2 Co 50/2015, 2 Co 51/2015, 2 Co 52/2015 zo 16. decembra 2015 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) rozsudok okresného súdu v tomto výroku potvrdil. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu, ktorým najvyšší súd odmietol jeho dovolanie proti rozsudku krajského súdu podľa § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku ako neprípustné.

Sťažovateľ tvrdí, že k namietanému porušeniu ním označených práv malo dôjsť tým, že napriek tomu, že vo veci opakovane, a to v konaní pred súdom prvého stupňa a aj v odvolacom konaní tvrdil, že vo veci je vedené súbežne aj trestné konanie a bol vyhotovený znalecký posudok č. 12/2015, v ktorom bolo konštatované, že podpis sťažovateľa na výdavkovom pokladničnom doklade z 20. marca 2008 je s vysokou mierou

pravdepodobnosti falzifikátom, najvyšší súd na tieto skutočnosti neprihliadal a nevysvetlil, prečo ich nevzal do úvahy.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

Právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacích konaní. V dovolacom konaní procesné podmienky vo veci sťažovateľa upravovali ustanovenia § 236 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“).

V rámci všeobecnej úpravy prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu z § 237 OSP výslovne vyplýva, že dovolanie je prípustné, len pokiaľ ide o prípady uvedené v písmene a) až g) tohto zákonného ustanovenia. Dovolanie je prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v § 238 OSP.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na

kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

Ústavný súd z tohto hľadiska preskúmal napadnuté uznesenie, pričom nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu nemajúci oporu v zákone.

Ústavný súd konštatuje, že právny názor najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolania je v napadnutom rozhodnutí zdôvodnený vyčerpávajúcim spôsobom a presvedčivo. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia najvyšší súd dostatočným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré bolo potrebné dovolanie sťažovateľa odmietnuť ako procesne neprípustné, pričom sa ústavne konformným spôsobom vysporiadal so všetkými dovolacími námietkami sťažovateľa.

Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

Najvyšší súd podľa názoru ústavného súdu vyčerpávajúcim spôsobom odôvodnil, prečo považuje dovolanie podané sťažovateľom za procesne neprípustné a za takejto situácie nebol povinný zaoberať sa vecným posúdením podaného dovolania.

Pokiaľ sťažovateľ tvrdí, že najvyšší súd sa nevysporiadal s tvrdeniami týkajúcimi sa prebiehajúceho trestného konania a znaleckého posudku č. 12/2015, ústavný súd považuje za potrebné upozorniť na skutočnosť, že z dovolania sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu jednoznačne vyplýva, že podľa tvrdenia sťažovateľa sa mal krajský súd o tom, že prebieha trestné konanie, dozvedieť najneskôr 30. apríla 2014 a predmetný znalecký posudok vzhľadom na jeho poradové číslo bol vypracovaný až v roku 2015. Pokiaľ teda okresný súd rozhodol svojím rozsudkom 10. decembra 2013, sťažovateľ nemohol vo veci argumentovať prebiehajúcim trestným konaním a ani znaleckým posudkom, ako sa to snaží tvrdiť, a to v konaní pred súdom prvého stupňa a ani v odvolaní proti rozsudku okresného súdu.

Ústavný súd pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (m. m. I. ÚS 241/07). Rovnako Európsky súd pre ľudské práva pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú. Článok 6 ods. 1 dohovoru však nemožno chápať tak, že vyžaduje podrobnú odpoveď na každý argument, pričom odvolací súd sa pri zamietnutí odvolania môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu (García Ruiz proti Španielsku z 21. 1. 1999).

Pokiaľ sa teda najvyšší súd konkrétne nezaoberal vo svojom uznesení už uvedenými námietkami sťažovateľa, neporušil sťažovateľom označené základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Na základe uvedeného ústavný súd vyhodnotil argumentáciu sťažovateľa odôvodňujúcu porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru ako nedostatočnú na to,

aby na jej základe bolo možné v prípade prijatia sťažnosti na ďalšie konanie zistiť spojitosť medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a namietaným porušením označeného práva.

Ústavný súd preto sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. apríla 2018